

Slovenija in projekti Nature 2000

Jesenska setev semenskih mešanic

V projektu LIFE FOR SEEDS so v jesenskih mesecih ročno posejali semenske mešanice na izbranih travnikih Nature 2000. Semenske mešanice so s soglasjem lastnikov pobrali v poletnem času z vrstno bogatih travnikov na območjih Nature 2000 - večinoma s pomočjo krtačnega stroja. Nato so jih posušili in presejali.

Odstranjevanje topinamburja v Dravinjski dolini

Sodelavci LIFE integriranega projekta za okrepljeno upravljanje Nature 2000 v Sloveniji (LIFE-IP NATURA. SI) iz Zavoda Republike Slovenije za varstvo narave (ZRSVN), Kmetijsko gozdarskega zavoda (KGZ) Ptuj in Kmetijsko gozdarske zbornice (KGZS) so konec septembra izvedli akcijo odstranjevanja invazivne tujerodne vrste topinambur v Studenicah.

Občina Pivka odkupila naravovarstveno pomembna zemljišča

Občina Pivka je v dveh letih odkupila 41 hektarov naravovarstveno pomembnih kmetijskih zemljišč. Večino zemljišč so odkupili od lastnikov, ki se s kmetijstvom ne ukvarjajo več ali nimajo interesa po upravljanju teh zemljišč. Zemljišča so odkupili v projektu PIVKA.KRAS.PRESIHA.

Podhodi za dvoživke na Ljubljanskem barju

V projektu LIFE AMPHICON - Ohranjanje dvoživk in njihovih habitatov izvajajo vrsto ukrepov za varstvo dvoživk. Projektna partnerja Direkcija Republike Slovenije za infrastrukturo (DRSI) in Javni zavod Krajinski park Ljubljansko barje (JZ KPLB) sta nedavno začela z vgradnjo podhodov in stalnih usmerjevalnih ograj za dvoživke na odseku Podpeč-Ig med Jezerom in Podkrajem na Ljubljanskem barju.

Zaključuje se najobsežnejši projekt renaturacije reke Mure

Konec oktobra je v Radencih potekal zaključni dogodek projekta Natura Mura - Obnovitev mokrotnih habitatov ob Muri. Na dogodku so partnerji projekta udeležencem najprej predstavili rezultate projekta, nekatere izmed njih so si nato ogledali tudi na terenu. V projektu so obnovili več kot 106 hektarjev mokrišč.

Novosti na Pokljuki v projektu VrH Julijcev

V Javnem zavodu Triglavski narodni park (JZ TNP) so letos na Pokljuki obnovil informacijsko točko na prostem na Mrzlem studencu in del Pokljuške poti. Dela so potekala v projektu VrH Julijcev, ki se bo predvidoma zaključil konec letošnjega leta.

Na Radenskem polju zaključili izkop 40 novih mlak

V projektu LIFE AMPHICON so v oktobru končali z izkopom mlak na Radenskem polju, ki so primarno namenjene krepitvi populacij velikega pupka in hribskega urha. Izvajalci del so se ob tem soočali s številnimi izzivi, saj je bil teren ob večjih količinah padavin v letošnjem letu zelo razmočen, nujna pa je bila uporaba težke mehanizacije.

Bobrobran v občini Lendava

V projektu LIFE BEAVER so sredi oktobra na rokavu Mure v bobrov jez namestili bobrobran – pretočno cev za zmanjšanje poplavljanja okoliških kmetijskih površin. Namen posega ni odstranitev jezua ali vznemirjanje bobra, ampak znižanje vodostaja do te mere, da do poplav ne prihaja več, voda pa je za bobra še vedno dovolj globoka.

Dolina Triglavskih jezer: eden najstarejših simbolov zavarovanja narave v Sloveniji

Ena najbolj prepoznavnih visokogorskih dolin v Triglavskem narodnem parku bo prihodnje leto praznovala 100 let od prvega zavarovanja naravovarstvenega območja. V projektu VrH Julijcev so Planinska zveza Slovenije, Planinsko društvo Ljubljana-Matica, Javni zavod Triglavski narodni park in Zavod za ribištvo Slovenije izvedli številne aktivnosti za izboljšanje stanja voda in zmanjšanje vpliva na kakovost vode.

Štiri slovenske prijave na evropsko nagrado Natura 2000

Evropska komisija je prejela skupno 96 prijav na evropsko nagrado Natura 2000 iz 25 držav članic. Iz Slovenije prihajajo štiri prijave, dve od teh sta bili prijavljeni tudi na slovensko nagrado Natura 2000.

Jesensko kartiranje flore ob Cerknškem jezeru

Zadnji dan v septembru je potekalo letošnje kartiranje flore na območju Cerknškega jezera. Kartiranje so v Botaničnem društvu Slovenije izvedli na vlažnih travnikih, jarkih in njivah, obronkih gozdov in drugih površinah na območju Cerknškega jezera ter popisali več kot 200 vrst.

V teku jesenska selitev žerjavov

Na Društvu za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije (DOPPS) spremljajo selitve žerjavov že vrsto let. Jeseni 2022, ko so zabeležili rekordno selitev žerjavov, so jih že do konca oktobra opazili več kot 20.000. Letos glavnino žerjavov še pričakujejo.

Vse več dreves na Goričkem primernih za škrlatnega kukuja

V Krajskem parku Goričko so septembra pregledali 120 dreves, ki so jih v letu 2021 obročkali, tako da bi se posušila in s tem nudila življenjski prostor hrošču škrlatnemu kukuju. Več kot 60 odstotkov obročkanih dreves se je posušilo in tako postalo potencialni življenjski prostor za škrlatnega kukuja.

Jesenski pregledi netopirnic v Ljubljani izpolnili pričakovanja

Slovensko društvo za proučevanje in varstvo netopirjev je v septembru in oktobru ponovno izvedlo preglede drevesnih netopirnic, ki so jih med leti 2015 in 2023 namestili na različnih koncih Ljubljane. V parku Tivoli so pregledali 11 netopirnic, na Grajskem griču, okoli Koseškega bajerja in na Prulah pa po šest.

Sporocivrsto.si: sporočite informacije o šotnem mahu

Na Zavodu za varstvo narave Republike Slovenije (ZRSVN) v projektu LIFE NarciS zbirajo podatke o šotnem mahu. Šotni mahovi tvorijo obsežne blazine na trajno vlažnih in kislih tleh, ki lahko neprekinjeno rastejo tudi več tisočletij. Prevladujejo na barjih.

Nov dokumentarni film o sožitju človeka in narave v Triglavskem narodnem parku

Film VrH Julijcev je nastal v istoimenskem projektu, ki povezuje partnerje varstva narave, kmetijstva, gozdarstva, planinstva in turizma za ohranjanje narave Triglavskega narodnega parka. Film skozi oči ljudi, ki v parku živijo, delajo ali ga obiskujejo, predstavlja različne vidike in odgovarja na vprašanja, kako lahko prispevamo k ohranjanju bogastva

narave edinega narodnega parka v Sloveniji ter sobivanju narave in človeka na tem območju.

Film o naravi Goričkega

Film »Pod krošnjami in zvezdnatim nebom: biodiverzitetna in ekosistemi Goričkega« razkriva zapleteno mrežo življenja na Goričkem, poudarja pomen varovanja narave ter nas opominja na ključno vlogo, ki jo imamo ljudje pri ohranjanju dediščine.

LIFE LYNX: več kot 150 znanstvenikov in strokovnjakov na zaključni konferenci

Konec septembra je Veterinarska fakulteta Univerze v Zagrebu v projektu LIFE Lynx gostila največjo evropsko konferenco o risih, na kateri se je zbralo več kot 150 znanstvenikov in strokovnjakov, ki se ukvarjajo z varovanjem in ohranjanjem risov. Knjiga povzetkov s konference je v angleškem jeziku dostopna na [tej povezavi](#).

Izmenjava dobrih praks pri upravljanju s travišči na Madžarskem

Med 16. in 18. oktobrom 2023 so sodelavci LIFE integriranega projekta za okrepljeno upravljanje Nature 2000 v Sloveniji (LIFE-IP NATURA. SI) organizirali prvo strokovno ekskurzijo projekta, ki je potekala na Madžarskem. S sodelavci integriranega projekta LIFE GRASSLAND-HU so obiskali tri narodne parke, v katerih v projektu ohranjajo različne tipe travišč.

Kozače v Sloveniji

V projektu JeloviZA so v začetku meseca oktobra gostili predavanje o spremljanju gnezdenja gozdnih sov dr. Ala Vrezca z Nacionalnega inštituta za biologijo. V Sloveniji živi 10 vrst sov, med njimi pet vrst (kozača, mali skovik, veliki skovik, koconogi čuk, velika uharica) varujemo tudi z evropskim omrežjem Nature 2000.

EU in svet

Dosežen dogovor o predlogu Uredbe o obnovi narave

V Bruslju sta v četrtek, 9. novembra 2023, Svet Evropske unije in Evropski parlament dosegla politični dogovor o zakonodaji o obnovi narave. Krovni cilj uredbe je do leta 2030

obnoviti vsaj 20 odstotkov kopenskih in morskih območij EU, do leta 2050 pa vse ekosisteme, ki jih je treba obnoviti.

Poznamo šest glavnih selitvenih poti morskih ptic

BirdLife International je ob letošnjem mednarodnem dnevu ptic selivk razglasil šest glavnih morskih selitvenih poti (Ocean Flyways). Podatke, na podlagi katerih so določili selitvene poti, je prispevalo več kot 60 raziskovalcev, ki so sledili več kot 1.000 osebkom morskih ptic 48 različnih vrst iz petih družin morskih ptic. Mednarodno sodelovanje je ključnega pomena za zaščito oceanov in izpolnjevanje globalnih zavez o zaščiti 30 odstotkov morskih območij do leta 2030.

V Milanu o podjetništvu in naravi

V oktobru je v Milanu potekal Evropski vrh o podjetništvu in naravi - največja konferenca o razvoju trajnostnih poslovnih modelov, ki vključujejo ohranjanje biotske raznovrstnosti. V ospredju letošnje konference je bilo opolnomočenje podjetij, da udeležijo aktivnosti za doseganje ciljev biotske raznovrstnosti.

Poročila in publikacije

Pestrost rastnih substratov v gozdovih pomembno vpliva na raznovrstnost mahov

V študiji, ki je obravnavala pestrost mahovnih vrst, njihovo sestavo in funkcionalne znake, so na 57 ploskvah za spremljanje stanja gozdov v Sloveniji našli skoraj 200 različnih vrst. V članku, ki je v letu 2023 izšel v reviji European Journal of Forest Research, ugotavljajo, da je veliko število vrst mahov v precejšnji meri rezultat so-naravnega in trajnostnega gospodarjenja z gozdovi v Sloveniji. To namreč ohranja ugodne mikrorastiščne pogoje in raznolike rastne substrate za uspevanje mahov.

Razlike med gozdnimi habitatnimi podtipi so pomembne za upravljanje z njimi

V reviji Forests so bili objavljeni rezultati raziskave, ki je obravnavala prednostni habitatni tip 9180* Javorovi gozdovi v grapah in na pobočnih gruščih na območju Nature 2000 Boč-Haloze-Donačka gora. V raziskavi, katere podatki so bili pridobljeni v projektu LIFE-IP

NATURA. SI, so ugotovili pomembne razlike med posameznimi rastiščnimi podtipi izbranega habitatnega tipa.

Monitoring vidre in bobra

Na spletnem mestu Nature 2000 sta objavljeni vmesni poročili Lutre, Inštituta za ohranjanje naravne dediščine: [Vzpostavitev in izvajanje monitoringa populacije bobra v sezonah 2022/23 in 2023/24](#) in [Vzpostavitev in izvajanje monitoringa vidre v sezonah 2022/23 in 2023/24](#).

Onkraj meja: Raziskovanje genetske povezanosti sredozemskih delfinov

Raziskovalci društva Morigenos so v sodelovanju s kolegi iz različnih delov Sredozemlja in drugih delov Evrope izvedli obsežno študijo o populacijski strukturi in genetski povezanosti velikih pliskavk v severovzhodnem Sredozemskem morju. Študija je bila objavljena v znanstveni reviji Conservation Genetics in je dostopna na [tej povezavi](#).

Lovec

V novembrski številki revije Lovec med drugim sodelavci projekta LIFE Lynx opišejo razvoj ponovno naseljene populacije risa v slovenskih Alpah. Za ohranitev risa v Dinaridih in jugovzhodnih Alpah je območje Julijskih Alp ključnega pomena za vzpostavitev povezovalne populacije risa, ki bo služila povezovanju risov v dinarskem gorstvu in alpskem loku.

Rastline na klifih bijejo nevidni boj

Ekipa raziskovalcev, ki jih vodi profesorica Giovanna Aronne iz Univerze Federico III v Neaplju, je opravila obsežno mednarodno raziskavo o kritičnih točkah v življenjskem ciklu rastlin na klifih in skalnatih pobočjih. Rezultati raziskave, za katero so podatke prispevali tudi slovenski raziskovalci, so bili v oktobru objavljeni v znanstveni reviji Biological Conservation in so dostopni na [tej povezavi](#).

Izid knjige Redke vrste ptic v Avstriji

Obsežno delo Ernsta Albeggerja predstavlja redke vrste ptic v Avstriji. Knjiga bo še letos izšla v tiskani verziji in bo bistveno bogatejša od prosto dostopne [elektronske različice](#), objavljene decembra 2022.

Napovednik

22. november 2023, ob 18.00 uri: spletno predavanje [Kako se spopasti z izginjanjem vrstno bogatih travnikov v Sloveniji?](#) Društvo za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije.

29. november 2023, ob 18.00 uri: Zimski cikel predavanj Ohranjanje biodiverzitete v kmetijski krajini: [Ohranjanje travišč](#), Univerza v Mariboru, Fakulteta za naravoslovje in matematiko, EIP KROTA.

30. november 2023, ob 18.00 uri: [predavanje in ogled filma Skupaj za rise](#), Kulturni center Kočevje, LIFE Lynx.

5. december 2023, ob 18.00 uri: Zimski cikel predavanj Ohranjanje biodiverzitete v kmetijski krajini: [Divji oprashevalci in pridelava hrane](#), Nacionalni inštitut za biologijo, EIP KROTA.

5. – 8. december 2023: [23. zasedanje držav pogodbenic Barcelonske konvencije COP 23](#), Portorož, Ministrstvo za naravne vire in prostor.

6. december 2023, ob 12.00 uri: strokovni posvet [Novosti na področju naravovarstvenih ukrepov na kmetijah v Sloveniji](#), Biotehniška fakulteta, Oddelek za gozdarstvo, Večna pot 83, EIP VIVEK.

11. december 2023: svetovni dan gora.

13. december 2023, ob 18.00 uri: Zimski cikel predavanj Ohranjanje biodiverzitete v kmetijski krajini: [Varstvo metuljev v kmetijski krajini](#), Center za kartografijo favne in flore, EIP KROTA.

15. december 2023, ob 17.00 uri: predavanje [Na selitvi s štorkljami](#), Pokrajinska in študijska knjižnica, Murska Sobota, Društvo za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije.

19. – 21. marec 2024: konferenca [Integrating biodiversity conservation in forest management](#), Rim, Italija, COST BOTTOMS-UP.

Narava na kratko

Krajinski park Goričko praznuje 20 let

Vlada Republike Slovenije je pred 20 leti, 9. oktobra 2003, Goričko razglasila za krajinski park. S tem smo v Sloveniji uresničili tudi ustanovitev Trideželnega parka Goričko-Raab-Őrség in povezali prebivalce obmejnih dežel.

Slovenija v aktivnih pripravah na prevzem predsedovanja Barcelonski konvenciji

V začetku decembra 2023 bo Slovenija v Portorožu gostila zasedanje sredozemskih držav in drugič v zgodovini prevzela dvoletno predsedovanje Konvenciji o varovanju morja in obal Sredozemlja. Bolj znana pod imenom Barcelonska konvencija je edini mednarodni pravni okvir za varovanje Sredozemskega morja in njegove obale ter prva konvencija o varovanju regionalnega morja na svetu. V letu 2025 bomo obeležili že 50 let njenega obstoja.

20 let delovanja stalnega sekretariata Alpske konvencije

Stalni sekretariat Alpske konvencije, ki ji v obdobju 2023–2024 v imenu Slovenije predseduje Ministrstvo za naravne vire in prostor, v novembru praznuje 20 let ustanovitve. Alpsko konvencijo so leta 1991 sklenile alpske države in Evropska unija z namenom varovanja in trajnostnega razvoja Alp.

O Naturi 2000 na bilateralnem sestanku v Zagrebu

V Zagrebu je 9. in 10. novembra potekal bilateralni sestanek o izvajanju Direktive o habitatih in Direktive o pticah ter reševanju predsodnih postopkov Evropske komisije. Predstavniki Direktorata za naravo Ministrstva za naravne vire in prostor so si s predstavniki Uprave za varovanje narave hrvaškega Ministrstva za gospodarstvo in trajnostni razvoj izmenjali izzive ter izkušnje z njihovim reševanjem.

9. forum Ekoregije Julijske Alpe

Konec oktobra je v Logu pod Mangartom potekal 9. forum Ekoregije Julijske Alpe – Listine za trajnostni turizem. Predstavniki Javnega zavoda Triglavski narodni park (JZ TNP) in italijanskega Naravnega parka Julijsko Predgorje (NP JP) so pregledali opravljeno delo in udeležencem med drugim predstavili predvidene dejavnosti v prihodnjem letu.

Rekorden Praznik kozjanskega jabolka

Letošnji Praznik kozjanskega jabolka, ki je potekal v začetku oktobra, je organiziral Javni zavod Kozjanski park že 24. leto zapored. Zabeležili so rekordno število udeležencev - okoli 25.000 - ter rekordno število ponudnikov na kar 150 stojnicah.

Ob zaključku soteskarske sezone o izboljšavah za prihodnje leto

Javni zavod Triglavski narodni park (JZ TNP) je v oktobru v Logu pod Mangartom organiziral delavnico za celovito upravljanje organiziranega in vodenega soteskanja v soteskah Fratarice in Predelice v Logu pod Mangartom.

Sprememba uredbe, ki ureja naložbe v okviru PRP 2014–2020

Vlada je v začetku oktobra izdala Uredbo o spremembah in dopolnitvah Uredbe o izvajanju ukrepa naložbe v osnovna sredstva in podukrepa podpora za naložbe v gozdarske tehnologije ter predelavo, mobilizacijo in trženje gozdarskih proizvodov iz Programa razvoja podeželja RS za obdobje 2014–2020 (PRP 2014–2020).

Objavljena sprememba Uredbe o plačilih za okoljske in podnebne obveznosti, naravne ali druge omejitve ter Natura 2000

Vlada je sredi oktobra izdala Uredbo o spremembah in dopolnitvah Uredbe o plačilih za okoljske in podnebne obveznosti, naravne ali druge omejitve ter Natura 2000 iz strateškega načrta skupne kmetijske politike 2023–2027.

Vabljeni v Prirodoslovni muzej Slovenije

Prirodoslovni muzej Slovenije vabi na vrsto razstav o pestrosti narave. Poleg stalnih razstav lahko opazujete tudi izjemne primerke, ki so sicer shranjeni v depojih muzeja. Najnovejšo razstavo so pripravili ob 300. obletnici rojstva Joannesa Antoniusa Scopolija.

Kako planinci skrbimo za ohranjanje narave in še posebej voda ob obisku gora?

Visokogorski svet ob vsej svoji mogočnosti je v resnici zelo občutljiv za različne spremembe, ki jih v ta prostor vnaša človek. Planinska zveza Slovenije in planinska društva v svojem temelju vedno in povesod poudarjajo pomen odnosa do prostora, ki ga

obiskujemo. V nekaj kratkih napotkih smo zbrali ključne poudarke za ohranjanje narave in še posebej voda.

Planinski horoskop: kakšno leto se obeta gorskim zvezdam?

Planinski horoskop je univerzalen pripomoček za boljše razumevanje, kako ne glede na položaj planetov ljudje vplivamo na življenje gorskih zvezd. Vsak mesec predstavlja eno žival, ki ima velik naravovarstveni pomen za ohranjanje bogate narave Triglavskega narodnega parka.

Nova oddaja Varuhi narave

Nova oddaja Varuhi narave prinaša prispevke o Savi in ohranitvenem kmetijstvu. Slednje lahko spoznamo na eni izmed večjih kmetij ter v dveh večjih kmetijskih podjetjih.

Pri snemanju se je treba prilagoditi naravi

V tokratnem podkastu V imenu narave z Meto Ornik je snemalec, režiser in avanturist Rožle Bregar, ki je svoj pečat pustil doslej v več kot 30 dokumentarnih filmih, spregovoril o tem, kako je mogoče z dokumentarnimi filmskimi zgodbami prispevati k odgovornejšemu odnosu do narave. Predstavil je nekaj odmevnejših projektov ter poudaril etični odnos do narave med snemanjem.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA NARAVNE VIRE IN PROSTOR

LIFE integrirani projekt za okrepljeno upravljanje Nature 2000 (LIFE17 IPE/SI/000011) v Sloveniji sofinancirajo Evropska unija v okviru programa LIFE, Ministrstvo za naravne vire in prostor ter partnerji. Za vsebino tega biltena so odgovorni samo avtorji. Ta vsebina ne odraža nujno mnenja Evropske unije. Zato za vsebino in iz nje izhajajočo morebitno uporabo informacij Evropska izvajalska agencija za podnebje, infrastrukturo in okolje ter Evropska komisija ne prevzemata odgovornosti.

enatura@gov.si | [Odjavi se](#)